

Jaarverslag 2005

Jaarplan 2006

Rekenkamer commissie Leiden d.d. 18 januari 2006

Inleiding

In de gemeenteraadsvergadering van 17 februari 2004 heeft de Raad van Leiden vijf externe leden benoemd in de Rekenkamercommissie Leiden (*zie samenstelling Rekenkamercommissie*). De Rekenkamercommissie komt in principe eenmaal per maand bijeen om haar taak te kunnen vervullen.

Missie

De Leidse Rekenkamercommissie wil door gericht onderzoek, quick scans en praktische adviezen op actieve wijze de rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid van het bestuurlijk handelen van de gemeente Leiden bevorderen. Met oog voor wat er in de stad leeft en op basis van risicoanalyse streeft de commissie naar scherpe en toepasbare bijdragen aan het leervermogen van het gemeentebestuur. Vanuit haar onafhankelijke positie en een gebalanceerde keuze voor onderzoeksthema's ondersteunt zij de controlerende functie van de Raad.

Werkwijze

De basis voor de werkwijze van de Rekenkamercommissie ligt vast in de "Verordening op de rekenkamercommissie Leiden" waarin is vastgelegd dat de taak van deze commissie is het toetsen van de doelmatigheid, de doeltreffendheid en rechtmatigheid van het door de gemeente gevoerde bestuur. Als nadere uitwerking van deze verordening heeft de Rekenkamercommissie een intern reglement opgesteld, waarin haar werkwijze nader wordt beschreven (*zie werkwijze*).

In 2004 zijn voor de eerste maal een jaarplan 2004 en een jaarverslag 2003 opgesteld. Dit jaar is er voor gekozen deze twee documenten samen te voegen. Eerst wordt verantwoording afgelegd in hoeverre de voornemens voor 2005 zijn gerealiseerd (jaarverslag 2005). Vervolgens wordt het jaarplan 2006 beschreven.

In het interne reglement van de Rekenkamercommissie wordt de werkwijze van de commissie nader beschreven. Het is een openbaar stuk en is te vinden op de website van de Rekenkamercommissie (www.rekenkamerleiden.nl). Ook heeft de Rekenkamercommissie een e-mailadres, rekenkamercommissie@leiden.nl. Hiermee wordt een goede bereikbaarheid gegarandeerd.

Eind 2005 is het jaarverslag 2005 & jaarplan 2006 opgesteld en dit document is vastgesteld in de vergadering van 14 december 2005, waarna het is toegestuurd aan de leden van de Raad.

Doelen

De Rekenkamercommissie heeft de volgende doelen geformuleerd:

- toetsing van doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het bestuurlijk handelen van de gemeente;
- het leveren van een bijdrage aan een doelmatige en rechtmatige uitvoering van het beleid door middel van gerichte adviezen;
- het versterken van de controlefunctie van de Raad;
- het leveren van een bijdrage aan het vertrouwen van de burger in het gemeentebestuur.

Deze doelen hebben gevolgen voor de inhoud, de vorm en de presentatie van het werk van de commissie. De commissie wil met producten komen die aansluiten op de urgentiebeleving van de politiek en samenleving van Leiden. Het voornemen is om regelmatig resultaten te laten zien, die opvallen door objectiviteit, hun toegevoegde waarde en hun praktische toepasbaarheid.

Kaderstellende nota's en andere relevante stukken

- Verordening op de Rekenkamercommissie
- Verordening op de Commissie voor de Rekeningen
- Intern reglement Rekenkamercommissie
- Protocol onderzoeken Rekenkamercommissie
- Brief aan Raad inzake afhandeling rapporten

Samenstelling

De heer B.M.H. de Brey, lid
De heer J.A. Hofman, vice-voorzitter
De heer J.T. Langelaar, lid
De heer A.G.V. Vergeer, lid
De heer C. van der Werf, voorzitter
Zittingstermijn 1-2-2004 tot en met 1-2-2008

Ondersteuning

De Rekenkamercommissie wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris (12 uur per week) en een secretaresse (4 uur per week). In 2005 is gebruik gemaakt van het bureau Partners+Propper voor het uitvoeren van het feitenonderzoek in de rapportage Werk in uitvoering. Naar verwachting zal ook in 2006 gebruik gemaakt worden van externen voor het uitvoeren van (delen van) feitenonderzoek.

2. Jaarverslag 2005

Doelen

Voor 2005 zijn de volgende concrete doelen geformuleerd:

- De Rekenkamercommissie heeft het voornemen om 1 a 2 onderzoeken te realiseren, waarbij het aantal afhankelijk is van de kosten van de te verrichten onderzoeken en 1 a 2 quick scans uit te voeren, voorzover dit binnen het budget en de beschikbare tijd past.
- Vergroting toegankelijkheid website en ontwikkeling van de huisstijl van de Rekenkamercommissie om bij te dragen aan de herkenbaarheid van de commissie.
- Afstemming op activiteiten van het College (doorlichtingsonderzoeken ex artikel 213a van de Gemeentewet), op activiteiten van de Commissie voor de Rekeningen en op activiteiten van de accountant).

Prestaties

Uitvoeren onderzoeken

- De Rekenkamercommissie heeft een onderzoek verricht naar het leveranciersbeleid in de gemeente Leiden. Op 24 augustus 2005 is het rapport "Werk in uitvoering" aan de Raad aangeboden. Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat op papier het inkopen en aanbesteden goed is geregeld in de gemeente Leiden, maar dat het in de praktijk te wensen overlaat. Procedures zijn onduidelijk en er bestaat geen systeem om de uitvoering van beleid te controleren. In het rapport wordt een aantal aanbevelingen gedaan. De Raad heeft in september 2005 het rapport met de Rekenkamercommissie besproken in de commissie BV. In de volgende vergadering van de commissie BV in oktober 2005 heeft de Raad met het College gesproken over het rapport en de daarin opgenomen aanbevelingen. De Raad heeft conform het advies van de commissie BV alle aanbevelingen overgenomen. Het College heeft vervolgens aangegeven dat deze aanbevelingen verwerkt zijn in de nieuwe nota Inkoop- en aanbesteding die in november 2005 in de commissie BV is besproken. De commissie BV heeft de nota voor kennisgeving aangenomen.
- De Rekenkamercommissie is in november 2005 gestart met een quick scan naar het proces van kaderstelling rond de grondexploitatie. Het doel van deze quick scan is om na te gaan of de Raad de kaders heeft behandeld en vastgesteld conform de voorgenomen planning. En als er kaders zijn of deze duidelijk, meetbaar en transparant zijn. Naar verwachting wordt deze quick scan afgerond in het eerste kwartaal 2006.

Vergroten toegankelijkheid website en ontwikkeling huisstijl

- De Rekenkamercommissie heeft sinds de zomer 2005 een eigen website, te weten www.rekenkamerleiden.nl. Ook heeft de Rekenkamercommissie een eigen huisstijl laten ontwikkelen, waarin ook de link met de gemeente Leiden duidelijk zichtbaar is.
- Pers Publicaties:
 - Leids Nieuwsblad d.d. 26 augustus 2005 'Leveranciersbeleid Leiden onvoldoende rechtmatig, doelmatig en doeltreffend'
 - Leidsch Dagblad d.d. 27 augustus 2005 'Praktijk Aanbesteden deugt niet'
 - Het op Zondag d.d. 28 augustus 2005 'Gemeente krijgt billenkoek'
 - Leidsch Dagblad d.d. 30 augustus 2005 'Politiek schrikt niet van rapport'
 - Witte Weekblad d.d. 31 augustus 2005 'Aanbestedingen beter regelen'
 - Nieuwsbrief Lokale Rekenkamer d.d. 31 augustus 2005 'Rekenkamer Leiden onderzoekt leveranciersbeleid.'
 - Leids Nieuwsblad d.d. 11 oktober 2005 'Onderzoek Rekenkamercommissie basis aanpassing leveranciersbeleid'
 - Leidsch Dagblad d.d. 5 oktober 2005 'CDA wil aanbesteden altijd openbaar doen'
- Interview voorzitter Rekenkamercommissie op Radio Holland Centraal in het eerste kwartaal 2005.

Afstemming op activiteiten van het College, de Commissie voor de Rekeningen en de accountant

- De Rekenkamercommissie heeft in maart 2005 een gesprek gehad met de Commissie voor de Rekeningen. Hierin is gesproken over het jaarverslag 2004 en het jaarplan 2005. Gespreksonderwerpen waren het functioneren van onze commissie, onderwerpen voor de groslijst, de mogelijkheid leden van de Rekenkamercommissie te betalen voor het uitvoeren van onderzoek en de hoogte van de vergoedingen. Afsproken is dat het gesprek over de laatste twee onderwerpen opnieuw aan de orde zal worden gesteld in de vergadering van de Commissie voor de Rekeningen in januari 2006. Ook heeft de Commissie voor de Rekeningen een aantal suggesties voor onderwerpen gedaan. Tot slot kan vermeld worden dat voor eind 2005/begin 2006 een evaluatie door de commissie voor de Rekeningen gepland stond. Deze commissie heeft de Raad geadviseerd de evaluatie uit te stellen tot de tweede helft van 2007, omdat men van mening is dat het te vroeg is om een zinvolle evaluatie uit te voeren.
- De Rekenkamercommissie heeft in september 2005 het jaarlijkse gesprek met het College gevoerd. Hierin is ook de afstemming op de doorlichtingsonderzoeken ex artikel 213a van de Gemeentewet aan de orde geweest. De gemeentesecretaris heeft na afloop de commissie per brief geïnformeerd over de stand van zaken. Nadere informatie is te vinden in de Perspectiefnota 2006, de productenbegroting 2006 en de jaarrekening 2004. Het College heeft in het gesprek met de commissie een aantal suggesties voor onderzoeken gedaan.

Overige activiteiten

- De Rekenkamercommissie heeft het initiatief genomen voor artikel in Binnenlands Bestuur over het onderwerp 'bestuurlijk wederhoor' samen met wethouder Hillebrand. Naar verwachting verschijnt dit begin 2006.
- De Rekenkamercommissie heeft gevolgd wat er is gebeurd met de uitkomsten uit het eerste onderzoek over onderwijshuisvesting (2004). Naar aanleiding hiervan is ook het onderwerp 'bestuurlijk wederhoor' in beeld gekomen.
- De voorzitter heeft gesprekken gehad met de gemeentesecretaris over het starten van de twee onderzoeken.
- De voorzitter heeft een gesprek gehad met de Burgemeester waarin onderwerpen als toetsingskaders en bestuurlijk wederhoor aan de orde zijn geweest.
- De voorzitter van de Rekenkamercommissie is lid van de Nationale Vereniging van Rekenkamers & Rekenkamercommissies (NvRR) en heeft de jaarvergadering bijgewoond. Tevens heeft hij een regiobijeenkomst van de NvRR te Schiedam bezocht.
- Op 26 mei 2005 is een middag besteed aan het verstevigen van de onderlinge contacten en het beter leren kennen van Leiden. In dit kader werd het Stedelijk Museum De Lakenhal bezocht.
- Tevens werd in oktober 2005 de Dag van de Lokale Rekenkamer bezocht door een aantal leden van de commissie. Deze conferentie werd georganiseerd door de Stichting de Lokale Rekenkamer.
- Op verzoek van een aantal gemeenten uit de regio heeft de secretaris een aantal malen bijdragen geleverd aan de kennisoverdracht inzake de instelling van een rekenkamer(commissie).

Kosten 2005

Door de Raad is aan de Rekenkamercommissie een budget toegekend van €89.810,-. Middelen die eventueel overblijven worden in de reserve rekenkameronderzoeken gestort, waarover de commissie in de toekomst kan beschikken. De reserve bedroeg op 1 januari 2005 € 63.000,-.

Ook in 2005 is een belangrijk deel van de onderzoekswerkzaamheden door de leden van de Rekenkamercommissie zelf uitgevoerd, ondersteund door de secretaris. Wel is voor de eerste maal gebruik gemaakt van een extern bureau voor het verrichten van het feitenonderzoek. De kosten hiervan bedroegen € 20.900,-

De totale uitgaven bedragen in 2005 € 69.100,- . De salarislasten van de ambtelijke ondersteuning vormen een belangrijk deel, te weten € 26.343,- . Daarnaast zijn er presentiegelden betaald aan de leden van de commissie, te weten € 16.128,-. Voorts zijn er uitgaven geweest ter hoogte van € 2.769,- voor het ontwerpen van een logo, inclusief drukken briefpapier en opzetten van de website. Daarnaast zijn kleine bedragen uitgegeven aan vergaderkosten, lidmaatschap NvRR, werkbezoek Leiden, bezoek congres en kosten voor opstellen persbericht naar aanleiding van het rapport Werk in uitvoering.

3. Jaarplan 2006

Prestaties

De algemene doelen worden voor 2006 vertaald in de volgende concrete prestaties:

- De Rekenkamercommissie heeft de groslijst met mogelijke onderzoeksonderwerpen geactualiseerd en heeft het voornemen om in 2006 de volgende onderzoeken uit te voeren:
 - Afronden quick scan kaderstelling grondexploitaties
 - Uitvoeren onderzoek Leiden ruimt op
 - Een derde nog te bepalen onderwerp
- Vergroting herkenbaarheid Rekenkamercommissie voor de inwoners van Leiden. Hiertoe worden gerichte activiteiten ontwikkeld: folder, oproep in de krant, op website nadrukkelijke oproep om onderwerpen aan te melden)
- Afstemming van activiteiten met de Commissie voor de Rekeningen, het College (doorlichtingsonderzoeken ex artikel 213a van de Gemeentewet) en de accountant
- Monitoren eerdere onderzoeken
- Kennismaken met nieuwe Raad
- Indien mogelijk het organiseren van een regiobijeenkomst over Rekenkameronderzoek om opgedane kennis uit te wisselen.

Verwachte kosten 2006

De Rekenkamercommissie beschikt over een eigen budget dat jaarlijks door de Raad via de gemeentebegroting wordt vastgesteld. Dit budget bedraagt € 89.190. Daarnaast is er een reserve rekenkameronderzoeken, waar over de Rekenkamercommissie kan beschikken. Deze reserve wordt aan het eind van het jaar gevoed door eventueel niet bestede middelen op het product Rekenkamercommissie. De reserve bedroeg op 1-1-2005 € 63.000. Naar verwachting neemt deze toe tot € 83.710- bij het bestemmingsvoorstel over het rekeningresultaat 2005.

Bijlage: Groslijst met mogelijke onderwerpen

Onderwerp	Invalshoeken	Lopende onderzoeken
Vuil op straat, hondenpoep. Leiden ruimt op!	- doelstellingen - wijze van meten - hoe vindt rapportage plaats.	Effectiviteit en efficiency servicepunt woonomgeving; rapport besproken cie ROS op 30-8-2005
Verbonden partijen		Inventarisatie door College afgerond. Rv Beleidskader verbonden partijen aangenomen in raadsvergadering van 29-11-2005 (rv 05.0107)
Vastgoedbeheer/ Gebouwenbeheer	Daadwerkelijke realisatie van voorgenomen beleid.	
Wet Werk en Bijstand	- Reïntegratie-activiteiten onderzoeken - Evalueren lokale werking invoering - Effecten minimabeleid	Voor 2006 staat een onderzoek ex art. 213a gepland naar de doelmatigheid van activering en arbeidstoeleiding. Voor 2005 is een onderzoek ex art 213a gepland naar bijzondere bijstand.
Grotestedenbeleid		
Dienstverlening burgers/klachtenafhandeling		Er ligt een onderzoeksopdracht uit 2004 bij het College in opdracht van de Raad om een onderzoek te doen naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van de cie Beroep en Bezwaar. Verwachte afronding 1 ^e kwartaal 2006. Ook ligt er een opdracht uit 2004 naar bezwaarschriften bij Sociale Zaken. Afronding onduidelijk?
DZB	- Quick scan achteraf naar lerend vermogen van de organisatie - Aanbevelingen daarbij te betrekken.	
Toekomstvisies en grote nota's		
Doorlichten programmabegroting	Doeltreffendheid criteria	Bij de begrotingsbehandeling 2006 is afgesproken dat er de werkgroep Programmabegroting weer leven wordt ingeblazen.
Formatie gemeente- apparaat/boventalligen	- Quick scan om te toetsen of College haar voornemens uit rapport Cie Rekeningen 2003 heeft uitgevoerd.	
Onderwijshuisvesting	Follow-up onderzoek Onderwijs onder dak?	
Rechtmatigheidonderzoek accountant		

Schuldhulpverlening	Onderzoek naar de doeltreffendheid van de uitvoering door de betrokken gesubsidieerde instanties	
Effectiviteit van de woonruimteverdeling	Mede bezien in het licht van de hoeveelheid ontheffingen die wordt verleend	
Effectiviteit burgerparticipatie		Leiden en Dordrecht starten in 2006 gezamenlijk een onderzoek naar de effectiviteit van inspraak in het kader van het Grote Stedenbeleid.
Brandweer		Doelmatigheidsonderzoek in het kader van 213a is gepland voor 2006.
Subsidiebeleid	Worden de beoogde maatschappelijke effecten gerealiseerd?	In 2003 is in opdracht van de cie voor de Rekeningen een subsidiescan 2000-2002 uitgevoerd.
Zorglokaties		
Effectiviteit promotie gemeente voor toerisme	Rol van de gesubsidieerde organisaties	
Woon Zorg Welzijn		
WMO		
Realisatie projecten uit het investeringsprogramma		
Besluitvorming Taken- en efficiencyoperatie	Onderzoek in hoeverre de besluitvorming waartoe besloten is in 2004 ook daadwerkelijk is uitgevoerd en indien mogelijk nagaan of de beoogde doelen zijn bereikt.	De cie voor de Rekeningen heeft in januari 2006 een gesprek met de accountant over dit onderwerp.